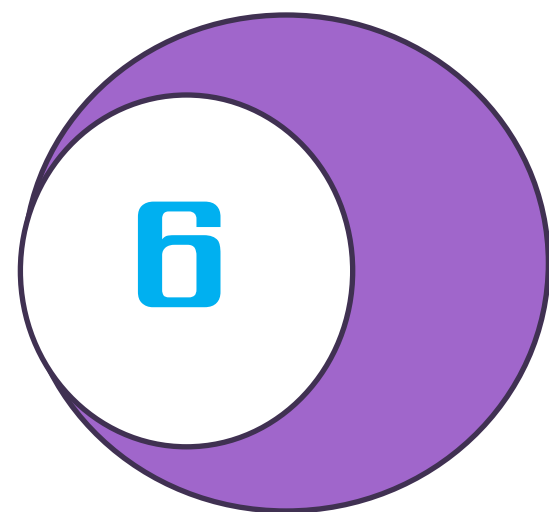

บทเรียน ที่

การคำนวณภาษีเงินได้

บุคคลธรรมดา

อาจารย์ธัญชชา ศรีสังข์

สาระการเรียนรู้

1. การคำนวณภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาสิ้นปี
2. การคำนวณภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของผู้ตายระหว่างปีภาษี
3. การคำนวณภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของกองมรดกที่ยังมิได้แบ่ง
4. การคำนวณภาษีเงินได้หักเหี่ยวส่วนสามัญที่มีใช้นิติบุคคล
5. การคำนวณภาษีเงินได้คณะบุคคลที่มีใช้นิติบุคคล

1

การคำนวณภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาสิ้นปี

ขั้นตอนที่ 1

คำนวณหาจำนวนภาษีตามวิธีที่

1

วิธีที่ 1 คำนวณภาษีจากเงินได้สุทธิ คือ เงินได้พึงประเมินเมื่อได้หักค่าใช้จ่ายและค่าลดหย่อนแล้ว เหลือเท่าใด เป็นเงินได้สุทธิต้องเสียภาษีตามอัตราภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา

การคำนวณภาษีตามวิธีที่ 1

เงินได้พึงประเมินทุกประเภทรวมกันตลอดปีภาษี	XX	①
หัก ค่าใช้จ่ายตามที่กฎหมายกำหนด	<u>XX</u>	②
① - ② เหลือเงินได้หลังจากหักค่าใช้จ่าย	XX	③
หัก ค่าลดหย่อนต่าง ๆ (ไม่รวมค่าลดหย่อนเงินบริจาค) ตามที่กฎหมายกำหนด	<u>XX</u>	④
③ - ④ เหลือเงินได้หลังจากหักค่าลดหย่อนต่าง ๆ	XX	⑤
หัก ค่าลดหย่อนเงินบริจาค ไม่เกินจำนวนที่กฎหมายกำหนด	<u>XX</u>	⑥
⑤ - ⑥ เหลือเงินได้สุทธิ	<u>XX</u>	⑦
นำเงินได้สุทธิตาม ⑦ ไปคำนวณภาษีตามอัตราภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา		
จำนวนภาษีตามการคำนวณภาษีวิธีที่ 1	XX	⑧

ขั้นตอนที่ 2

ให้พิจารณาว่าจะต้องคำนวณภาษีตามวิธีที่ 2 หรือไม่ ถ้าเข้าใจเงื่อนไขที่จะต้องคำนวณ

ภาษีตามวิธีที่ 2 จึงคำนวณภาษีตามวิธีที่ 2 อีกวิธีหนึ่ง

กรณีที่ต้องคำนวณภาษีตามวิธีที่ 2 ได้แก่ กรณีที่เงินได้พึงประเมินทุกประเภทในปีภาษี **แต่ไม่รวมเงินได้ พึ่งประเมินตามประเภทที่ 1 มาตรา 40(1) มีจำนวนรวมกันตั้งแต่ 120,000 บาทขึ้นไป** การคำนวณภาษี ตามวิธีที่ 2 นี้ ให้คำนวณในอัตราร้อยละ 0.5 ของยอดเงินได้พึงประเมินดังกล่าวนั้น

ยอดเงินได้พึงประเมินทุกประเภทลบเงินได้พึงประเมินประเภทที่ 1

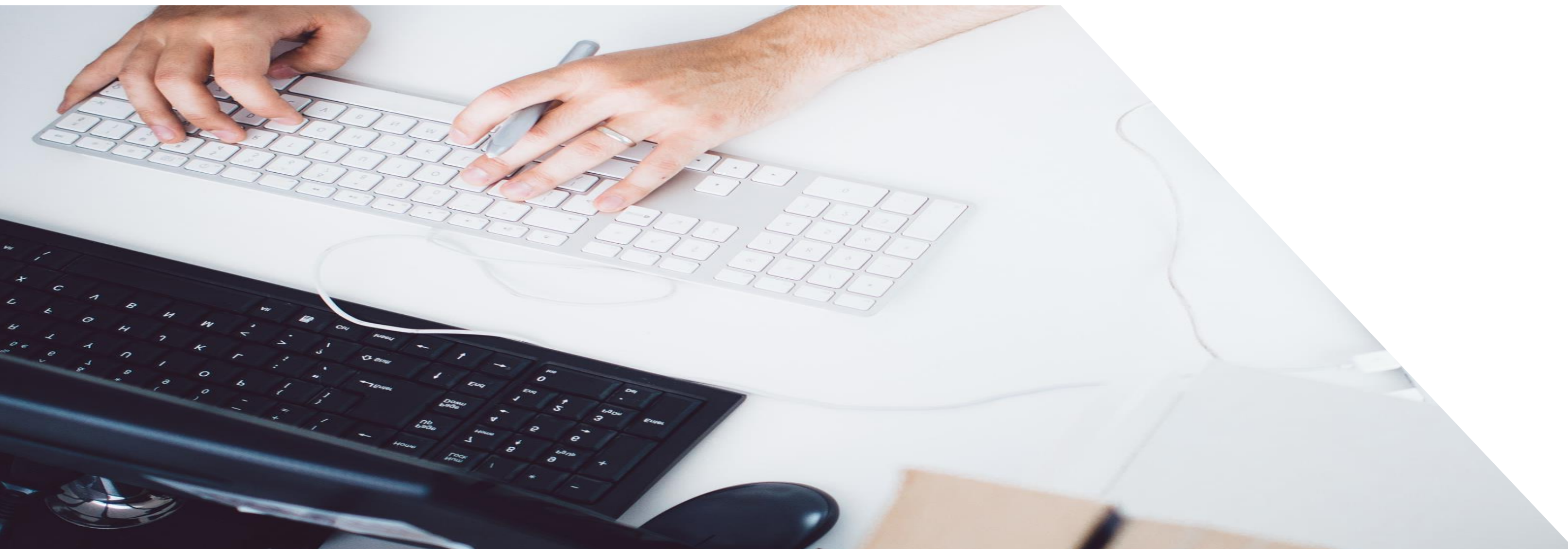
XX

9

จำนวนภาษีตามการคำนวณภาษีวิธีที่ 2

XX

10

ขั้นตอนที่ 3

สรุปจำนวนภาษีที่ต้องเสียภาษีกำหนดให้ 10 คือจำนวนภาษีที่คำนวณได้ตาม

วิธีที่ 2

การคำนวณภาษี

จำนวนภาษีเงินได้สิ้นปีที่ต้องเสีย เทียบ 8 และ 10 จำนวนที่สูงกว่า XX (11)

หัก ภาษีที่ถูกหัก ณ ที่จ่ายแล้ว XX

ภาษีเงินได้ครึ่งปีที่ชำระไว้แล้ว XX

ภาษีเงินได้ชำระล่วงหน้า XX

เครดิตภาษีเงินปันผล XX XX (12)

(11)-(12) เหลือภาษีเงินได้ที่ต้องเสีย (หรือที่เสียไว้เกินขอคืนได้) XX

ตัวอย่าง

นายวันชาติและนางนวลพรรณเป็นสามีภริยากัน มีบุตรผู้เยาว์ซึ่งกำลังศึกษาอยู่ใน ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายจำนวน 3 คน นายวันชาติได้รับเงินเดือนเดือนละ 60,000 บาท จากบริษัทแห่งหนึ่ง และได้ทำประกันชีวิตไว้กับบริษัทประกันชีวิตในประเทศไทยแห่งหนึ่ง กรมธรรม์มีกำหนดเวลา 15 ปี จ่ายเบี้ยประกันในปี 2566 เป็นเงิน 24,000 บาท บริจาคให้แก่ มูลนิธิสายใจไทย 80,000 บาท และจ่ายเงินสมทบประกันสังคมอีก 9,000 บาท ส่วนนางนวลพรรณ ได้รับเงินเดือนเดือนละ 40,000 บาท และจ่ายเงินประกันสังคมเดือนละ 750 บาท นอกจากนี้นายวันชาติยังมีเงินได้จากกิจการซักรีดเสื้อผ้า และรับซ่อมสีเสื้อผ้า สำเร็จรูปในปี 2566 จำนวน 300,000 บาท นางนวลพรรณมีความประสงค์จะ แยกคำนวณภาษีเงินได้เฉพาะ เงินได้ตามมาตรา 40 (1)

วิธีที่ 1 การคำนวณภาษีเงินได้ของนายวันชาติ

		หน่วย : บาท
เงินได้พึงประเมินมาตรา 40 (1) (60,000x12)		720,000
หัก ค่าใช้จ่ายร้อยละ 50 แต่ไม่เกิน 100,000 บาท (720,000x50% = 360,000)		100,000
เงินได้หลังหักค่าใช้จ่าย มาตรา 40 (1)		620,000 (1)
เงินได้พึงประเมิน มาตรา 40 (8)		300,000
หัก ค่าใช้จ่ายร้อยละ 60 (300,000x60%)		180,000
เงินได้หลังหักค่าใช้จ่าย มาตรา 40 (8)		120,000 (2)
รวมเงินได้หลังหักค่าใช้จ่าย (1)+(2)		740,000
หัก ค่าลดหย่อนต่าง ๆ		
ผู้มีเงินได้	60,000	
บุตร (30,000x3)	90,000	
เบี้ยประกันชีวิต	24,000	
เงินสมทบประกันสังคม	9,000	183,000
เงินได้หลังหักค่าลดหย่อน		557,000
หัก เงินบริจาค (เท่าที่จ่ายจริงแต่ไม่เกิน 10% = 557,000x10%)		55,700
เงินได้สุทธิ		501,300

คำนวณภาษีตามอัตราภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา

หน่วย : บาท

เงินได้สุทธิ	150,000 บาทแรก ได้รับการยกเว้น	-
เงินได้สุทธิ	$150,000 - 300,000 = 150,000 \times 5\%$	7,500
เงินได้สุทธิ	$300,000 - 500,000 = 200,000 \times 10\%$	20,000
เงินได้สุทธิ	$500,000 - 501,300 = 1,300 \times 15\%$	<u>195</u>
รวมภาษีที่ต้องชำระ		<u><u>27,695</u></u>

วิธีที่ 2 การคำนวณภาษีเงินได้ของนายวันชาติ

หน่วย : บาท

ภาษีที่คำนวณจากเงินได้พึงประเมินวิธีที่ 2 ($300,000 \times 0.005$)
จำนวนภาษีเงินได้ที่ต้องชำระ เลือกวิธีที่ 1 เพราะมีจำนวนมากกว่า

1,500

27,695

2 การคำนวณภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา

ของผู้ตายระหว่างปีภาษี

กรณีผู้มีเงินได้เป็นผู้ถึงแก่ความตายระหว่างปีภาษี ให้ผู้จัดการมรดก หรือทายาท หรือผู้ครอบครองทรัพย์สินมรดก แล้วแต่กรณีเป็นผู้มีหน้าที่ยื่นรายการและเสียภาษีเงินได้แทน และโดยเฉพาะในการยื่นรายการเงินได้พึงประเมินของผู้ตายนั้น ให้รวมเงินได้พึงประเมินของผู้ตายและของกองมรดกที่ได้รับตลอดปีภาษี ที่ผู้นั้นถึงแก่ความตาย เป็นยอดเงินได้พึงประเมินที่จะต้องยื่นทั้งสิ้น

ตัวอย่าง

นายรามเป็นคนโสด ทำงานเป็นพนักงานของบริษัท ดิน จำกัด ได้รับเงินเดือนเดือนละ 50,000 บาท และจ่ายเงินสมทบกองทุนประกันสังคมเดือนละ 750 บาท ต่อมาเมื่อวันที่ 31 ตุลาคม 2566 นายรามได้รับอุบัติเหตุเสียชีวิต

การคำนวณภาษีเงินได้สิ้นปีของนายราม (ผู้ตายระหว่างปีภาษี)

	หน่วย : บาท
เงินได้พึงประเมินมาตรา 40 (1) ตั้งแต่ 1 มกราคม-31 ตุลาคม 2566	500,000
หัก ค่าใช้จ่ายร้อยละ 50 แต่ไม่เกิน 100,000 บาท $(500,000 \times 50\% = 250,000)$	<u>100,000</u>
เงินได้หลังหักค่าใช้จ่าย	400,000
หัก ค่าลดหย่อน	
ผู้มีเงินได้	60,000
เงินสมทบประกันสังคม (750×10)	<u>7,500</u>
เงินได้สุทธิ	<u>332,500</u>

คำนวณภาษีตามอัตราภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา

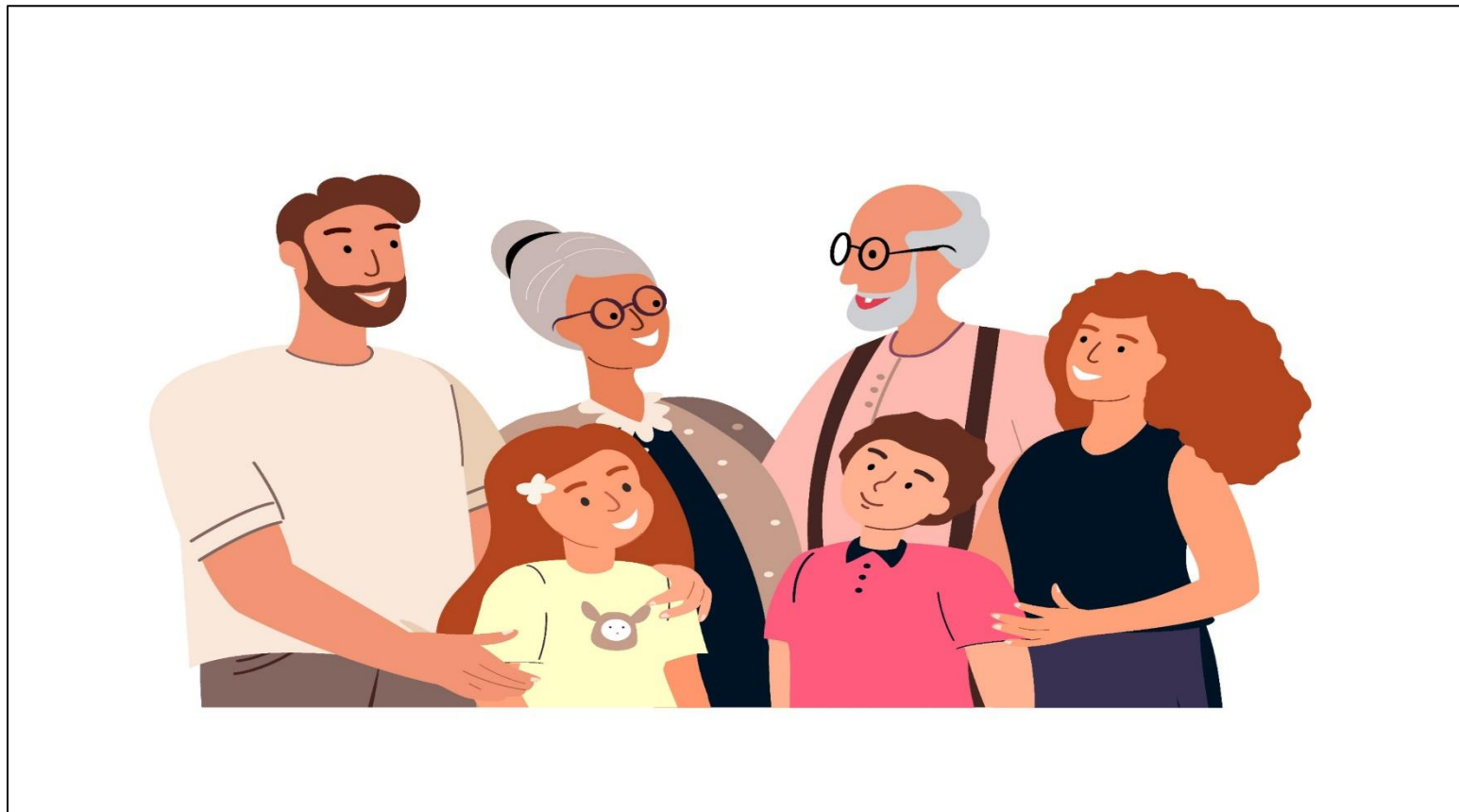
	หน่วย : บาท
เงินได้สุทธิ 150,000 บาทแรก ได้รับการยกเว้น	-
เงินได้สุทธิ $150,000 - 300,000 = 150,000 \times 5\%$	7,500
เงินได้สุทธิ $300,000 - 332,500 = 32,500 \times 10\%$	<u>3,250</u>
รวมภาษีที่ต้องชำระ	<u>10,750</u>

3 การคำนวณภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา

ของกองมรดกที่ยังไม่ได้แบ่ง

กรณีผู้มีเงินได้เป็นกองมรดกที่ยังมิได้แบ่งซึ่งกำหนดให้เริ่มเสียภาษีเงินได้ตั้งแต่ปีถัดจากปีที่เจ้ามรดก ถึงแก่ความตาย เป็นต้นไป ให้ผู้จัดการกองมรดก หรือทายาท หรือผู้ครอบครองทรัพย์สินมรดก แล้วแต่กรณี เป็นผู้มีหน้าที่ยื่นรายการและเสียภาษีเงินได้ในนามของกองมรดกนั้น

ตัวอย่าง

นายเจตีย์ถึงแก่กรรมเมื่อปี 2565 มีมรดกเป็นอาคารพาณิชย์ 4 ชั้น 2 หลัง ซึ่งในปี 2566 ผู้จัดการมรดกได้ให้ผู้อื่นเช่าและมีรายได้จากการให้เช่าตลอดปี 240,000 บาท อยากทราบว่า กองมรดกที่ยังมิได้แบ่งจะต้องเสียภาษีให้แก่มรดกสรรพากรในปี 2566 จำนวนเท่าใด

การคำนวณภาษีเงินได้ตามวิธีที่ 1

	หน่วย : บาท
เงินได้พึงประเมิน มาตรา 40 (5)	240,000
หัก ค่าใช้จ่ายร้อยละ 30 ($240,000 \times 30\%$)	<u>72,000</u>
เงินได้หลังหักค่าใช้จ่าย	168,000
หัก ค่าลดหย่อน-ผู้มีเงินได้	<u>60,000</u>
เงินได้สุทธิ	<u>108,000</u>

การคำนวณภาษีเงินได้ตามวิธีที่ 2

หน่วย : บาท

ภาษีที่คำนวณจากเงินได้พึงประเมินวิธีที่ 2 ($240,000 \times 0.005$)
จำนวนภาษีเงินได้ที่ต้องชำระ เลือกวิธีที่ 2 เพราะมีจำนวนมากกว่า

1,200

-

4

การค้ำวงนภษีเงินได้ห้ำงหุ้่นส่วน สหมัญที่มิใช่นิติบุคคล

การค้ำวงนภษีเงินได้ห้ำงหุ้่นส่วนสหมัญที่มิใช่นิติบุคคล มีวิธีการค้ำวงนภษีเงินได้เหมือนกับ
บุคคลธรรมดา แต่จะแตกต่างกันในเรื่องการหักลดหย่อนสำหรับผู้มีเงินได้ คือ ห้ำงหุ้่นส่วนสหมัญที่มิใช่นิติ
บุคคลนั้น ให้หักลดหย่อนสำหรับผู้เป็นหุ้่นส่วนที่อยู่ในประเทศไทยได้คนละ 60,000 บาท แต่รวมกันแล้ว
ต้อง ไมเกิน 120,000 บาท

ตัวอย่าง

ในปี 2566 ห้ำงหุ้่นส่วนสหมัญเพชรอะไหล่ มีรายได้จากการขายอะไหล่
รถจักรยานยนต์ จำ นวน 1,400,000 บาท มีหุ้่นส่วนในห้ำง 2 คน
อยากทราบห้ำงต้องเสียภษีในปีภษีนี้ จำนวนเท่าใด

การคำนวณภาษีเงินได้ตามวิธีที่ 1

หน่วย : บาท

เงินได้พึงประเมิน มาตรา 40 (8)	1,400,000
หัก ค่าใช้จ่ายร้อยละ 60 ($1,400,000 \times 60\%$)	<u>840,000</u>
เงินได้หลังหักค่าใช้จ่าย	560,000
หัก ค่าลดหย่อน-ผู้มีเงินได้ ($60,000 \times 2$)	<u>120,000</u>
เงินได้สุทธิ	<u><u>440,000</u></u>

คำนวณภาษีตามอัตราภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา

หน่วย : บาท

เงินได้สุทธิ 150,000 บาทแรก ได้รับการยกเว้น	-
เงินได้สุทธิ $150,000 - 300,000 = 150,000 \times 5\%$	7,500
เงินได้สุทธิ $300,000 - 440,000 = 140,000 \times 10\%$	14,000
รวมภาษีที่ต้องชำระ	21,500

การคำนวณภาษีเงินได้ตามวิธีที่ 2

ภาษีที่คำนวณจากเงินได้พึงประเมินวิธีที่ 2 ($1,400,000 \times 0.005$)
จำนวนภาษีเงินได้ที่ต้องชำระ เลือกวิธีที่ 1 เพราะมีจำนวนมากกว่า

หน่วย : บาท

7,000

21,500

5

การคำนวณภาษีเงินได้บุคคลที่มีใช้นิติบุคคล

ในการคำนวณภาษีเงินได้ของคณะบุคคลที่มีใช้นิติบุคคล จะมีวิธีการคำนวณภาษีเงินได้เหมือนกับ บุคคลธรรมดา แต่จะแตกต่างกันในเรื่องการหักลดหย่อนสำหรับผู้มีเงินได้ คือ คณะบุคคลที่มีใช้นิติบุคคลนั้น ให้หักลดหย่อนสำหรับบุคคลในคณะบุคคลที่อยู่ในประเทศไทยได้คนละ 60,000 บาท แต่รวมกันแล้ว ต้องไม่เกิน 120,000 บาท

ตัวอย่าง

ในปี 2566 คณะศิษย์เก่าของวิทยาลัยเทคนิคนาคอน มีรายได้จากการเปิดร้านอาหาร จำหน่ายให้บุคคลทั่วไป 1,200,000 บาท และมีบุคคลในคณะบุคคล 50 คน อยากทราบว่า คณะบุคคลนี้จะต้องเสียภาษีให้แก่กรมสรรพากรในปีภาษี 2566 จำนวนเท่าใด

การคำนวณภาษีเงินได้ตามวิธีที่ 1

หน่วย : บาท

เงินได้พึงประเมิน มาตรา 40 (8)	1,200,000
หัก ค่าใช้จ่ายร้อยละ 60 ($1,200,000 \times 60\%$)	<u>720,000</u>
เงินได้หลังหักค่าใช้จ่าย	480,000
หัก ค่าลดหย่อน-ผู้มีเงินได้ ($60,000 \times 2$)	<u>120,000</u>
เงินได้สุทธิ	<u><u>360,000</u></u>

หน่วย : บาท

คำนวณภาษีตามอัตราภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา	
เงินได้สุทธิ 150,000 บาทแรก ได้รับการยกเว้น	-
เงินได้สุทธิ $150,000 - 300,000 = 150,000 \times 5\%$	7,500
เงินได้สุทธิ $300,000 - 360,000 = 60,000 \times 10\%$	6,000
รวมภาษีที่ต้องชำระ	13,500

การคำนวณภาษีเงินได้ตามวิธีที่ 2

ภาษีที่คำนวณจากเงินได้พึงประเมินวิธีที่ 2 ($1,200,000 \times 0.005$)
จำนวนภาษีเงินได้ที่ต้องชำระ เลือกวิธีที่ 1 เพราะมีจำนวนมากกว่า

หน่วย : บาท

6,000

13,500

จบ บทเรียนที่

6

ขอบคุณที่ตั้งใจเรียนนะคะ

อาจารย์ธัญชชา ศรีสังข์